

Uusia tuulia ja jäähyväisiä

Anna Ilona Rajala

Ilona Kemppainen

Thanatos on Suomalaisen Kuolemantutkimuksen Seuran (SKTS) vertaisarvioitu monitieteinen verkkolehti, joka on ilmestynyt vuodesta 2012 lähtien. Vuonna 2022 siirryimme tutuilta verkkosivuiltamme (thanatos-journal.fi) osaksi Tieteellisten seurain valtuuskunnan (TSV) ylläpitämää, tiedelehtien toimittamiseen ja julkaisemiseen tarkoitettua journal.fi-palvelua. Käsillä oleva numero on uudella alustalla ensimmäinen.

Siirtyminen on edellyttänyt uuden oppimista ja aiempien toimintamalliemme uudelleenpohtimista. Julkaisemme jatkossa yhden numeron vuodessa aikaisemman kahden numeron sijaan. Numerot julkaistaan pääsääntöisesti loppuvuodesta, mutta julkaisemme kirjoituksia pitkin vuotta ennakkojulkaisuina. Käsikirjoitusehdotuksia saa siis lähettää meille uusien sivujemme kautta milloin tahansa. Otamme vastaan käsikirjoitusehdotuksia laajasti kuoleman- ja surututkimukseen liittyen. Julkaisemme vertaisarvioituja artikkeleja, katsauksia, esseitä, kirja-arvioita, väitösluentoja, kolumneja, konferenssiraportteja ja muita ajankohtaisia kirjoituksia. Thantoksella on Julkaisuforumin luokitus 1 ja TSV:n vertaisarviointitunnus. Täten noudatamme TSV:n vertaisarviointiprosessia koskettavia vaatimuksia.

Lehden siirto uudelle alustalle ajoittuu siinä määrin hankalaan kohtaan, että edellisten vuosien COVID-19 pandemia ja sen vaikutukset tuntuvat edelleen uupumuksena – ainakin allekirjoittaneiden kohdalla. Edellisissä pääkirjoituksissakaan tätä aiheetta ei voinut välttää, sillä korona toi kuoleman monella tapaa lähelle ja konkreettisesti läsnä olevaksi. Kuten **Noora Kotilainen** ja **Anu A. Harju** (2020) kirjoittavat: ”pandemia on, paitsi yllättänyt meidät, myös tehnyt vaikeaksi kieltää marginaaliin työnnettyä kuolevaisuuttamme, haavoittuvaisuuttamme taudin edessä.” Maailma painii edelleen COVID-19:n kanssa, vaikka meillä Suomessa kuumien virusuutisointi on korvattu muilla aiheilla.

Kuolemantutkimuksen vuosi 2022 ei ole ollut synkistelyä. SKTS:n perinteinen syysseminaari järjestettiin temalla ”Kuolema ja ilo”. Seminaarin tieteellisessä sessiossa **Enni Salo** puhui tilannekomedioiden kuolemankuvauksien huumorista, **Suvi Ronkainen** kuolevaisuuden hyväksyttävyydestä ja minuudesta terveys- ja sosiaalipolitiikan välitiloissa ja **Anna-Liisa Aho** ja **M. Siekinen** henkirikosuhrien

läheisten kokemista myönteisistä muutoksista uhrin kuoleman jälkeen. Tapahtuman Keynote-luennon piti **Outi Hakola** aiheella ”Vitsin kuolema: Stand-up komedia synkän aiheen äärellä.” SKTS:n myöntämä gradupalkinto myönnettiin **Inkeri Kajolle** (Helsingin yliopisto, uskontotieteet) ja kunniamaininnat **Jooseppi Lohelle** (Helsingin yliopisto, pastoraalinen teologia) sekä **Elsa Saloselle** (Turun yliopisto, uskontotieteet).

SKTS on vuonna 2023 mukana järjestämässä Surukonferenssia yhdessä Surujärjestöjen, Mieli ry:n ja Tampereen yliopiston kanssa. Surukonferenssin aiheena on ”Ennakoitavissa oleva kuolema” ja se järjestetään 20.–21.4.2023 Tampereen yliopistolla. Ilmoittautuminen on auki osoitteessa <http://www.surut.fi/>.

Tässä numerossa julkaisemme kaksi artikkelia. **Miia Kontro** tarkastelee artikkelissaan eutanasian uskonnollista oikeutusta Suomen evankelisluterilaisen papiston keskuudessa. Tutkimuksen aineisto koostuu vastauksista avoimeen kysymykseen. Aineisto analysoitiin temaattisen analyysin keinoin. Tulokset osoittavat, että eutanasiaan kohdistuva uskonnollinen perustelu sisältää eettisen argumentaation pohjalta ilmeneviä peruskäsityksiä Jumalasta ja ihmisen olemassaolon luonteesta. Nämä käsitykset ulottuvat syvälle ihmisen näkemukseen elämästä ja henkisyydestä, mikä vaikeuttaa kompromissien löytämistä eri näkemysten välillä.

Avril Tynan käsittelee artikkelissaan sitä, miten puutarhojen kulttuuriset esitykset kietoutuvat surutarinoihin tuottavilla ja luovilla tavoilla, jotka osoittavat jatkuvaa kiintymystä ja suhdetta kuolleisiin. Tynan käsittelee puutarhojen ja puutarhanhoidon esiintymistä kuoleman ja surun symboliikan sekä tarinoiden rinnalla muun muassa **Hugo Simbergin** *Kuoleman puutarhan*, **Frances Hodgson Burnettin** *The Secret Garden* (suom. *Salainen puutarha*) -romaanin ja **Mélissa Da Costan** *Les Lendemains* -romaanin kautta. Tynan osoittaa, kuinka suru muokkaa ja muotoutuu puutarhassa – ilman mitään lopullista päätepistettä. Puutarhasta voidaan löytää optimismia suremisen kulttuurisena paikkana, mutta ei kuolleista irtautumisena. Menetykset toimii sen sijaan tuottavana ja luovana voimana tulevaisuuteen suuntautuvalle kasvulle ja muutokselle.

Thanatoksen toimituskunta kiittää **Ilona Kemppaista**, joka väistyy toisen päätoimittajan paikalta.

Pääkirjoitus on omistettu **Niina Rajalalle** (1978–2022).

Viitteet

Kotilainen, Noora, ja Anu Harju. 2020. ” Korona ja kuolemattomuuden harhan murtuminen.” *Thanatos* vol. 9, no. 1 (2020): 96–129.
https://thanatosjournal.files.wordpress.com/2020/06/kotilainen_harju_korona.pdf